društvo za KRONIČNO VNETNO ČREVESNO BOLEZEN
KVČB
DRUŠTVO ZA KRONIČNO VNETNO ČREVESNO BOLEZEN
Ljubljanska ulica 5, 2000 Maribor
pošto prejemamo na p. p. 640, 2103 Maribor
M 041 665 000
info@kvcb.si ; www.kvcb.si

Akcija Naj javno stranišče 2024 zaključena – MO Novo mesto že drugič prvouvrščena v kategoriji mestnih občin, Občina Žalec prva v kategoriji ostalih občin

Društvo za KVČB razglasilo rezultate izbora Naj javno stranišče 2024

Trebnje, 22. november 2024 – Danes je v dvorani Galaksije Trebnje d.o.o., Podjetniška ulica 13, Trebnje potekala sklepna prireditev izbora Naj javno stranišče 2024. Društvo za kronično vnetno črevesno bolezen (KVČB) je podelilo nagrade in priznanja za najbolj urejena javna stranišča v Sloveniji za leto 2024. Komisija društva je ugotovila, da imajo v MO Novo mesto najlepše urejena javna stranišča v kategoriji mestnih občin. V kategoriji ostalih občin pa si je prvo mesto prislužila Občina Žalec, ki je letos zgradila novo lokacijo javnih stranišč, staro neprimerno pa zaprla. V poletnih mesecih je komisija društva prevozila 6298 kilometrov po Sloveniji in izvajala terensko ocenjevanje na več kot 180 lokacijah.

Preverili so kakšno je stanje javnih stranišč v 12 mestnih občinah, 98 ostalih občinah in 56 bencinskih servisih ob avtocestah v Sloveniji.

Priznanje Naj javno stranišče za leto 2024:

- **v kategoriji mestnih občin je prejela MO Novo mesto z doseženimi 4,665 točkami (od 5,00),**
- **v kategoriji ostalih občin je prejela Občina Žalec z doseženimi 4,505 točkami,**
- **v kategoriji bencinskih servisov je prejel Bencinski servis Petrol Grabonoš, smer Maribor z doseženimi 4,787 točkami.**

Straniščno metlico za najslabše urejena javna stranišča leta 2024 med mestnimi občinami so podelili Mestni občini Velenje, saj je zbrala najmanj točk, in sicer 3,351. Velenje ima na voljo kar osem (8) lokacij javnih stranišč, vendar je zaradi higiene in pomanjkanja higienskega materiala zasedla zadnje mesto.

Letos so si tri občine prislužile straniščno metlico zaradi neustrezne skrbi za svoja javna stranišča, ki so bila med prihodom komisije zaprta oz. zaklenjena, čeprav bi po urniku morala biti odprta. **Te občine so Občina Lendava, Občina Lenart in Občina Gornja Radgona.** Slednja je sicer eno lokacijo imela zaprto zaradi adaptacije, drugo pa iz neznanega razloga. Ob tem je treba poudariti, da je lokacija v občini Lenart bila »zaklenjena« tudi med lanskim ocenjevanjem.

Med bencinskimi servisi je straniščno metlico dobil Bencinski servis Petrol Lom, smer Koper z doseženimi 3,578 točkami.

Podelili so tudi 54 »zidakov« občinam, ki nimajo javnih stranišč za vzpodbudo, da bi čim prej poskrbele vsaj za eno javno stranišče v občini.

Ostali rezultati so razvidni na spletni strani društva www.najjavnostranisce.kvcb.si.

Komisija Društva za KVČB je v poletnih mesecih ocenjevala dostopnost, označenost dostopa, urejenost, število sanitarij, sanitarije za invalide, opremo in higienski material.

Danica Koren, vodja in koordinatorica akcije Naj javno stranišče je na sklepni prireditvi spregovorila o novostih letošnje akcije in načrtih za naprej. »Letos smo uvedli novo kategorijo Neocenjene lokacije in vanjo vpisali lokacije eko stranišč, ki smo jih pregledali že lani in eno novo lokacijo eko stranišča. K eko straniščem smo dodali javna stranišča na 12 Darsovih počivališčih ob avtocestah po Sloveniji.

V naslednjih letih bi želeli mobilno aplikacijo Najbližji WC napolniti z novimi lokacijami, ki ne bodo vključene v ocenjevanje, bodo pa navedene v aplikaciji in tako na razpolago uporabnikom, ki jih pogosto ne zanima, katero mesto je dosegla posamezna lokacija, temveč želijo le informacijo o tem, kje so javna stranišča po Sloveniji. Tako bomo vsako leto k sodelovanju povabili javne inštitucije, ki bi želele, da so njihove lokacije javnih stranišč objavljene v mobilni aplikaciji Najbližji WC, in tako polnili aplikacijo. Javna stranišča v tej kategoriji bodo lokacijsko opredeljena, vsebovala bodo tudi podatke o odprtosti, plačljivosti in vrsti sanitarij.

Ocenjevanje pa bomo v naslednjih letih izvajali samo v dveh kategorijah, in sicer v kategoriji mestnih občin in kategoriji ostalih občin, in zasledovali cilj, da bi vsaka občina v Sloveniji imela vsaj eno lokacijo javnih stranišč, kajti zaskrbljeni smo nad podatkom, da od 105 občin, ki smo jih do sedaj uspeli vključiti v ocenjevanje, kar 54 nima javnih stranišč.«

Tjaša Draškovič, predsednica ocenjevalne komisije je na prireditvi o delu komisije za ocenjevanje javnih stranišč povedala: »Vedno znova poudarjamo, kako zelo je pomembna higiena in zaloga higienskega materiala, in tudi letos ni prav nič drugače. Izmed kriterijev, ki na koncu narekujejo rezultate, je ta največjega pomena in po večini glavni razlog za morebitna odstopanja. Seveda ne smemo pozabiti, da so javna stranišča in njihova higiena tudi odvisni od trenutka obiska. Pomembno je izpostaviti tudi, da je večina javnih stranišč v občinah brezplačna, veliko jih ima tudi urejena stranišča, namenjena invalidnim osebam. Končne ocene so vsako leto dobre in tudi letos so najvišje dosežene točke v kategoriji mestnih občin višje kot lani.

V kategoriji bencinskih servisov ob avtocesti smo od 56 bencinskih servisov ocenili 54, dveh nismo mogli oceniti, enega zaradi del in enega, ker so ocenjevanje brez prisotnosti poslovodje zavrnili. Ponovno se je izkazalo, kako pomembna je konstantna prisotnost čistilke/čistilca, saj močno vpliva na higiensko stanje stranišča. Žal je na bencinskih servisih ob avtocesti večina javnih stranišč še vedno plačljivih, kar je tudi eden izmed glavnih razlogov za izgubo točk. Želeli bi si, da so vsa javna stranišča brezplačna, saj bi to močno olajšalo in omogočalo hitro dostopnost bolnikom s kronično vnetno črevesno boleznijo. Opažamo, da kljub temu, da imajo vsa javna stranišča ob avtocesti sanitarije, namenjene invalidnim osebam, so ta velikokrat uporabljena za skladišče ali garderobo, kar ni primerno in uničuje namen teh stranišč.«

Sprememba in korist, ki jo prinaša naša akcija, je vsako leto bolj razvidna. Splošno bi lahko rekli, da smo v društvu zelo zadovoljni s stanjem javnih stranišč po Sloveniji, in veseli nas, da se vsako leto zgradi kakšna nova lokacija. Želimo si, da bi se občine še naprej trudile in stremele k izboljšanju, saj je za to vedno še nekaj prostora. Želimo si deliti naš skupen cilj s celotno družbo, ki prepoznava naš trud. Kljub dobremu stanju ne smemo pozabiti, kako pomembna sta higiena in higienski material, ki sta letos predstavljala enega izmed največjih problemov, so zapisali člani delovne skupine akcije v bilten letošnje akcije.

Tudi v letošnjem letu smo pridno polnili mobilno aplikacijo Najbližji WC. Mobilna aplikacija je brezplačna in smo jo v letu 2022 tehnično in grafično prenovili. Mobilna aplikacija je v pomoč tudi ocenjevalni komisiji. V društvu želimo, da bi jo uporabljalo čim več ljudi. Do nje lahko dostopamo preko različnih naprav. Posebno prednost predstavlja dostop z mobilnim telefonom, saj lahko na ta način dostopamo praktično kjerkoli in kadarkoli. Aplikacija je preprosta za uporabo in predstavlja splošno družbeno korist, saj s svojo dostopnostjo in širino nudi uporabne informacije za vso družbo, ne le za bolnike s kronično vnetno črevesno boleznijo. Sporoča Danica Koren, vodja in koordinatorica akcije.

Predsednica društva Mateja Saje je v uvodnik biltena akcije zapisala:
Društvo izvaja sedem sklopov posebnih socialnih programov z vseh področij življenja oseb s kronično vnetno črevesno boleznijo. Eden od pomembnih posebnih socialnih programov je program odpravljanja ovir pri dostopu do sanitarij v bivalnem in delovnem okolju.

Najpogostejše težave, ki spremljajo bolnike, so odvajanje mehkejšega in vodenega blata, bolečine v trebuhu, krči in nujni, pogosti in hitri pozivi na blato. Med zagonom bolezni moramo bolniki na stranišče tudi do 30-krat dnevno in zato potrebujemo stalen ter hiter dostop do stranišč, kjerkoli smo, naj bo to doma ali zunaj. V javnosti in na delovnih mestih pogosto naletimo na oviro pri dostopu do sanitarnih prostorov. Soočamo se s problemom zaklenjenih ali plačljivih sanitarnih prostorov. Veliko težav imamo tudi na delovnem mestu, kjer zaradi narave svojega dela ne moremo zapustiti delovnega mesta. V Društvu za kronično vnetno črevesno bolezen že šestnajsto leto zapored izvajamo akcijo »Trenutno odsoten – hvala za razumevanje« v podjetjih in drugih delovnih

organizacijah z namenom ozaveščanja delodajalcev o tem, kakšna je kronična vnetna črevesna bolezen in s kakšnimi težavami se soočamo bolniki.

Namen akcije Naj javno stranišče je ravno tako opozoriti na težave, ki jih imamo osebe s kronično vnetno črevesno boleznijo pa tudi ostali invalidi. Z akcijo smo pričeli leta 2009, ko smo počasi in previdno začeli ocenjevati stranišča po slovenskih občinah. Leto pozneje smo akcijo zastavili močneje in jo razširili na bencinske servise ob avtocestah. V naslednjih letih smo pod drobnogled vzeli tudi stranišča v enajstih bolnišnicah, desetih zdravstvenih domovih in šestih večjih trgovskih središčih po Sloveniji.

O Društvu za KVČB

Poslanstvo Društva za kronično vnetno črevesno bolezen je **izboljšati kakovost življenja ljudi s KVČB**. Društvo deluje od leta 2004 in ima danes več kot 2130 članov, ki so organizirani v 11 sekcijah po vsej Sloveniji. Ima status invalidske organizacije, status društva v javnem interesu ter status nevladne organizacije v javnem interesu na področju invalidskega varstva in je član Evropskega združenja bolnikov s kronično vnetno črevesno boleznijo (EFCCA).

Kronična vnetna črevesna bolezen (KVČB) je skupno ime za **Crohnovo bolezen** in **ulcerozni kolitis**. Gre za imunsko pogojeno bolezen, ki povzroča vnetje črevesa ali celotne prebavne cevi. Najpogosteje se pojavi med 15. in 35. letom starosti, pojavnost bolezni pa narašča tudi pri otrocih. Je bolezen sodobnega časa, ki lahko prizadene kogarkoli v kateremkoli življenjskem obdobju. V Sloveniji se s to težko boleznijo sooča okoli 7500 ljudi, kar je bilo ugotovljeno v študiji, ki so jo leta 2014 opravili v društvu. Danes so ocene, da je oseb s KVČB v Sloveniji že okoli 8000, globalno 10 milijonov in v Evropi okoli 4 milijone.

Dodatne informacije:

Društvo za KVČB; info@kvcb.si
www.kvcb.si in www.najjavnostranisce.kvcb.si
+386 41 665 000 Danica Koren, vodja in koordinatorica akcije NJS